

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyyttömyysmenettely?

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa yrittäjää tai yritystä (luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä) vastaan, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- omaisuuden arvo on ollut vähintään 300 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- vuotuiset bruttotulot ovat olleet vähintään 200 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- velkaa on (menettelyn vireillutuloajankohtana) yhteensä vähintään 500 000 euroa (riippumatta siitä, milloin velat ovat syntyneet).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

a) Konkurssimenettely voidaan aloittaa, kun yrittäjä on maksukyvytön. Menettelyn aloittamista voivat hakea

- velallinen
- velkoja
- syyttäjä

b) Velkajärjestely eli akordi (*concordato preventivo*) voidaan aloittaa, kun yrittäjällä on taloudellisia vaikeuksia (jotka eivät kuitenkaan ole vielä johtaneet maksukyvyyttömyyteen). Menettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan velallinen itse.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesään kuuluu koko omaisuus lukuun ottamatta seuraavia:

- henkilökohtainen omaisuus ja siihen liittyvät oikeudet;
- varat, jotka perustuvat elatusapuun, eläkkeeseen, palkkaan tai ansiotuloon, siihen määrään asti, jonka konkurssivelallinen tarvitsee omaa ja perheensä toimeentuloa varten;
- lasten omaisuutta koskevan hallintaoikeuden perusteella saatavat tulot, perheen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu omaisuus (*fondo patrimoniale*) ja siitä saatavat tulot, ellei siviililain 170 §:stä muuta johdu;
- omaisuus, jonka ulosmittaus on kielletty lain nojalla.

Konkurssipesään kuuluu myös menettelyn aloittamisen jälkeen hankittu velallisen omaisuus. Sen arvosta vähennetään kuitenkin sen hankinnasta ja säilyttämisestä aiheutuvat kulut.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssipesän selvittäjällä (*curatore*) on oikeus ja velvollisuus hallinnoida omaisuutta, myydä se ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken.

Selvittäjä voi kuulla velallista sadakseen tarvitsemansa tiedot. Velallinen voi vastustaa selvittäjän ja konkurssiasioista vastaavan tuomarin määräämiä toimenpiteitä, mutta vain sillä perusteella, että ne on annettu lain vastaisesti (eikä pelkästään oman etunsa ajamiseksi).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Jokaisella, joka on velkaa konkurssipesälle, on oikeus kuitata tämä velka vastaavalla saatavalla (*controcredito*) samassa menettelyssä, mutta vain jos sekä velka että vastaava saatava ovat syntyneet ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn vireilletuloa.

6 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Selvittäjä voi päättää, jatketaanko maksukyvyyttömyysmenettelyn vireilletulohetkellä voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanoa vai irtisanoitaanko sopimukset.

7 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkoja voi nostaa kanteen maksukyvyyttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen vain jos selvittäjä ei nosta kannetta (riippumatta siitä, johtuuko se tietoisesta päätöksestä vai huolimattomuudesta).

8 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Vain selvittäjä voi jatkaa oikeudenkäyntimenettelyä, jonka velkoja on aloittanut sellaista velallista vastaan, joka sittemmin todetaan maksukyvyyttömäksi.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyyttömyysmenettelyyn?

Kolme tai viisi velkojaa voi muodostaa velkojainkokouksen, jolla on merkittävät valtuudet, sillä se voi:

- hyväksyä liiketoimet ja esisopimukset, kanteista luopumisen, kolmansien oikeuksien tunnustamisen, kiinnitysten purkamisen, panttien palauttamisen ja vakuuksien peruuttamisen, perintöjen ja lahjoitusten vastaanottamisen ja kaikki muut konkurssipesän hallintoon liittyvät erityistoimet
- vaatia tuomioistuinta erottamaan selvittäjän
- hyväksyä selvityssuunnitelman
- valtuuttaa selvittäjän tulemaan velallisen sijaan sellaisen sopimuksen osapuoleksi, joka oli voimassa menettelyn tullessa vireillä
- osallistua kaikkiin velallisen omaisuuden inventointia koskeviin toimenpiteisiin
- tutustua kaikkiin menettelyä koskeviin asiakirjoihin
- antaa selvittäjälle valtuudet olla sisällyttämättä pesään tiettyjä omaisuuseriä tai luopua tiettyjen omaisuuserien rahaksi muuttamisesta, jos se olisi ilmeisen epäedullista
- pyytää konkurssiasioista vastaavaa tuomaria keskeyttämään omaisuuden myynnin.

Edellä mainittujen pesän hallintoon liittyvien toimien lisäksi velkojainkokous antaa lausuntoja seuraavista konkurssiasioista vastaavan tuomarin tai tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvista toimenpiteistä:

- valtuutus, jonka nojalla panttivelkoja voi myydä pantatun omaisuuden
- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen toiminnan väliaikaista jatkamista varten (toiminnan jatkaminen edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa)
- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen luovuttamiseksi vuokralle (vuokraus edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa).

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssipesän selvittäjä voi (valtuutuksen nojalla):

- jatkaa yrityksen toimintaa
- luovuttaa yrityksen vuokralle
- myydä yrityksen koko omaisuuden ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken
- kieltäytyä vähäarvoisten omaisuuserien myynnistä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Jokainen velkoja voi pyytää tuomioistuinta toteamaan velallisen maksukyvttömäksi. Velkoja ei tarvitse tätä varten täytäntöönpanoasiakirjaa, vaan riittää, että velka voidaan näyttää toteen.

Kaikkien velkojien (myös niiden, jotka ovat hakeneet maksukyvttömyyden toteamista ja joiden hakemus on hyväksytty) on maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen haettava saataviensa hyväksymistä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkoja voi esittää saataviensa hyväksymistä koskevan hakemuksen ilman oikeudellista edustusta.

Hakemuksen mukana on toimitettava todisteet velan olemassaolosta. Hakemus on esitettävä sähköisesti (varmennetulla sähköpostiviestillä).

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Omaisuuden myynnistä saatavat tulot jaetaan kaikkien velkojien kesken niiden etuusaseman mukaisesti. Monilla saatavilla (kiinnitys, pantti, muut yleiseen tai erityiseen etuoikeuteen perustuvat saatavat) on lain nojalla etuoikeusasema joihinkin tai kaikkiin omaisuuseriin nähden.

Jos omaisuuden myynnistä saadut tulot eivät riitä kattamaan kaikkia velkoja (näin on lähes aina), tulot jaetaan suhteessa velkojen määrään siviililain mukaista velkojien etuoikeusjärjestystä noudattaen.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvttömyysmenettely päätetään, kun

- saatavien hyväksymistä koskevia hakemuksia ei ole esitetty
- kaikki velat on maksettu
- kaikki omaisuuden myynnistä saadut tulot on jaettu
- kun on varmistettu, ettei ole enää myytävää omaisuutta eikä muita saatavia perittävänä.

Menettelyn päättämisen jälkeen konkurssivelallinen saa takaisin oikeustoimikelpoisuutensa ja voi taas hankkia omaisuutta ilmoittamatta siitä selvittäjälle.

Maksukyvttömyysmenettely päätetään, kun velallisen ja velkojien välinen sopimus vahvistetaan. Jos sopimus koskee omaisuuden luovuttamista (*concordato liquidatorio*), menettely kuitenkin jatkuu omaisuuden myynnillä ja päättyy vasta kun koko omaisuus on myyty ja näin saadut tulot jaettu velkojien kesken.

Maksukyvttömyysmenettelyjen päättämisen myötä velallinen vapautuu veloistaan.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Kun menettely on päätynyt, velkojat voivat nostaa velallista vastaan kanteen periäkseen jäljellä olevat saatavansa (eli ne, joita selvittäjä ei ole maksanut).

Jos velallinen on vapautettu kaikista veloista, velkojat eivät kuitenkaan voi enää vaatia saataviaan.

Velkajärjestelyn päätyttyä velkojat eivät voi enää vaatia velalliselta saataviaan. Jos velallinen ei noudata velvollisuuksiaan, velkojat voivat kuitenkin vuoden kuluessa vaatia velkajärjestelyn purkamista.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvttömyysmenettelyn kustannukset katetaan menettelyn puitteissa omaisuuden myynnistä saaduilla tuloilla.

Jos pesässä ei ole omaisuutta, selvittäjän palkkion ja korvauksen hänelle aiheutuneista kustannuksista maksaa valtio.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut ennen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletuloa tietyn ajanjakson kuluessa (vuosi tai kuusi kuukautta), voidaan peräyttää.

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen, ovat pätemättömiä.

Toimenpiteet, jotka on toteutettu maksukyvttömyysmenettelyn aikana ilman tuomioistuimen valtuutusta, ovat pätemättömiä.

Päivitetty viimeksi: 03/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.